

Datum

2021-04-07

Vår referens

Ilona Holmgren

Utredningssekreterare

ilona.holmgren@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av John Roslund (M) angående att kommunen inte ska konkurrera med restauranger STK-2020-849

Sammanfattning

Från John Roslund (M) föreligger en motion med yrkande på att Malmö stad slutar med konkurrerande restaurangverksamhet. Motionären vill att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden undersöker möjligheten att till sina mötesplatser och där mat idag levereras från deras kommunala restauranger, istället tar fram ett koncept som innebär att den äldre kan välja från flera restauratörer. Syftet är att öka valfriheten hos den enskilda individen.

I yttrande från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden hänvisas till befintliga uppdrag från nämnden om måltider och restaurangverksamheten för äldre. Nämnden föreslår för kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad.

Förslaget är att motionen ska anses besvarad med vad som framförs i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige anser John Roslunds (M) motion om att kommunen inte ska konkurrera med restauranger besvarad med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.

Beslutsunderlag

- Motion av John Roslund (M) angående att kommunen inte ska konkurrera med restauranger
- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 201127 § 147 med Reservation (V) och muntlig Reservation (M) och Särskilt yttrande (M+C)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210412 Motion av John Roslund angående att kommunen inte ska konkurrera med restauranger

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-04-12

Kommunstyrelsen 2021-05-05

Kommunfullmäktige 2021-05-20

Beslutet skickas till

Motionären

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Ärendet

John Roslund (M) yrkar på att

- Malmö stad slutar med konkurrerande restaurangverksamhet.
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden undersöker möjligheten att till sina mötesplatser och där mat idag levereras från deras kommunala restauranger, istället tar fram ett koncept där den äldre kan välja från flera restauratörer i syfte att öka valfriheten hos den enskilda individen.

Motionären uttrycker att Malmö stad har ett antal kommunala restauranger inom äldreomsorgen som genererar stora underskott och är kraftigt subventionerade. Samtidigt finns ett stort utbud och en utvecklad hemkörningsverksamhet inom småföretag. Motionären uttrycker att det är högst önskvärt att Malmö stad med dagens teknik tar ett steg framåt för att möta äldres behov och önskemål om rätten att få välja vad de själva vill äta.

Remissinstans Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Nedan bifogas sammanfattningen av nämndens yttrande.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att måltider för målgruppen äldre är en viktig del i nämndens arbete, för att förebygga ohälsa och bibehålla hälsa hos målgruppen. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med hänvisning till att nämnden uppdragits flera utredningar kopplade till nämndens restauranger samt måltider för nämndens målgrupp.

Reservationer finns från (M) och (V). Ett gemensamt särskilt yttrande finns från (M) och (C).

Bakgrund*Lagar och reglering*

Enligt kommunallagen (2017:725) har kommuner rätt att ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar. Det som tillhandahålls ska vara allmännyttiga anläggningar eller tjänster, utan vinstintresse. Privat näringsverksamhet ska normalt sett generera vinst och ett överskott till ägarna. Ekonomisk redovisning sker till Skatteverket. I de fall kommunen har ett behov som den inte vill eller kan lösa själv kan kommunen (den upphandlande myndigheten) bereda upphandling enligt gällande lagar och principer. I upphandlingsförfarandet konkurrensutsätts den egna verksamheten och intresserade leverantörer kan konkurrera om att teckna ett kontrakt eller ramavtal. De svenska upphandlingslagarna bygger på EU:s upphandlingsregler och följer fem grundläggande principer: likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Kommunen har vanligtvis yttersta ansvaret att tillgodose behov om en privat verksamhet inte kan fullfölja sitt uppdrag och innan kommunen kan göra ny upphandling.

Tidigare utredningar i Malmö relevanta för ärendet

I Malmö stads nämnder har flera utredningar och satsningar genomförts över tid, gällande kost

och måltider för äldre. Två ärenden sammanfattas nedan.

Möjligheter att tillämpa LOV¹ redovisades och beslutades i *Lagen om valfrihetsystem (LOV) inom mat för äldre, KS-VOO-2009-00608, 2009*. Syftet med utredningen var att undersöka om LOV kunde tillämpas för att engagera flera restauranger i närområdet genom att ackreditera dem och på så vis öka valmöjligheterna för de brukare som beviljats bistånd. Utredningen visade att syftet inte kunde uppnås.

Vid den aktuella tidpunkten var det stor omsättning på restauranger i Malmö och matupphandlingar genom LOU² försvårades eftersom anbudsgivare på grund av skattemässiga skäl inte kunde kvalificera sig för prövning av anbud.

Syftet med utredningen *Mat i ordinärt boende inom äldreomsorgen KS-VOO-2010-00301* var att förbättra nöjdheten gällande brukarundersökningar och mat. Beslutet innebar bland annat att Malmö stads stadsdelar slutade att upphandla matportioner genom LOU. Dessförinnan hade flera stadsdelar subventionerat mellanskillnaden mellan kommunens inköpspris och priset som den äldre betalade. Reformen som följde medförde att den enskilde med stöd av kommunen erbjöds individuellt utformat stöd kring måltider, en inriktning som fortfarande är aktuell.

Mat och hälsa

Sedan 1800-talets början har människans medellivslängd ökat med omkring två år per decennium. Förbättrade matvanor är en viktig faktor. Bra matvanor och mat i gemenskap har inverkan på undernäring, ensamhet och kroniska sjukdomar. Maten kan förutom energitillförsel även ge effekter på hälsan, minska risker med sjukdomar och öka chanser för hälsosamt åldrande. Med rätt anpassad mat kan de hälsosamma åren förlängas. Livsmedelsverket och Socialstyrelsen utformar vägledning om mat för äldre.

Stadskontorets bedömning

I hälsa-, vård- och omsorgsnämndens yttrande framförs att nämnden redan gett förvaltningen uppdrag gällande måltidsverksamheterna, restaurangerna samt att kostnader för måltider från kommunala verksamheter har beaktats.

Över tid har olika insatser genomförts i Malmö med syftet att förbättra mat och måltider för äldre kvinnor och män som kommunen har kontakt med. Nuvarande inriktning om att brukare har möjligheter att själv avgöra vad de vill äta, ger valmöjligheter. Inköp av mat förefaller inte mer ekonomiskt lönsamt för kommunen, med bakgrund i tidigare erfarenheter av upphandlingar vilka subventionerats av kommunen. Mat och nöjdhet beror på olika omständigheter och stadskontoret har inte funnit samband mellan ökad brukarnöjdhet och mat från privata entreprenörer.

Stadskontorets förslag

Förslaget är att motionen ska anses besvarad.

Ansvariga

Heléne Norberg Direktör

¹ Lag (2008:962) om valfrihetssystem förkortas LOV.

² Lag (2016:1145) om offentlig upphandling förkortas LOU.

Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör